Oświadczenie złożone
przez senatora Roberta Mamątowa
na 17. posiedzeniu Senatu
w dniu 25 lipca 2024 r.

Oświadczenie skierowane do prezesa Rady Ministrów Donalda Tuska

Z niepokojem przyjąłem wypowiedź prezesa Rady Ministrów Donalda Tuska dotyczącą realizacji Centralnego Portu Komunikacyjnego i związanej z nią budowy sieci szybkiej kolei, która sugeruje rezygnację z budowy tzw. szprychy biegnącej z Warszawy przez Ostrołękę, Łomżę do Giżycka.

Zgodnie ze stanowiskiem Rady Miejskiej Łomży z dnia 10 lipca 2024 r. od 30 lat Łomża jest odcięta od dostępu do transportu kolejowego i stanowi białą plamę na kolejowej mapie Polski. Jest trzecim co do wielkości miastem w naszym kraju bez kolei pasażerskiej. Okazuje się, że lata starań mieszkańców i władz samorządowych oraz prace nad przebiegiem trasy i poniesione w związku z tym koszty mogą zostać zaprzepaszczone.

Podobnie przedstawia się sytuacja w Ostrołęce, Kolnie, Orzyszu, Giżycku. Zapewnienie mieszkańcom, przedsiębiorcom i turystom niezawodnego połączenia kolejowego ze stolicą Polski i Centralnym Portem Komunikacyjnym niewątpliwie wpłynie pozytywnie na region północno-wschodni i da ogromną szansę na skok cywilizacyjny. Pomoże zatrzymać proces depopulacji regionu, umożliwiając dojazd w krótkim czasie z miejsca zamieszkania do miejsca pracy nawet z większych odległości. Pozwoli także na pełne wykorzystanie ogromnego potencjału turystycznego.

Pragnę również podkreślić, że linia kolejowa do Giżycka jest przede wszystkim niezwykle istotna dla bezpieczeństwa. Trasa przebiega przez tereny, na których znajdują się lub są planowane liczne jednostki wojskowe, np. w Orzyszu, gdzie znajduje się także jeden z największych w Polsce poligonów, w Czerwonym Borze, Kolnie, Łomży czy Ostrołęce. Transport kolejowy jest niezbędny do obsługi tych jednostek, w tym żołnierzy NATO, tj. przewozu wojska oraz transportu wyposażenia, ale też ewentualnej pomocy humanitarnej. Z tego powodu Komisja Europejska poprzez instrument „Łącząc Europę" na lata 2021–2027 już 2 lata temu postawiła na wzmocnienie infrastruktury cywilnej.

Nie bez znaczenia jest także ekologizacja transportu towarowego. Jak uważa Monika Heiming, szefowa Stowarzyszenia Europejskich Zarządców Infrastruktury Kolejowej w UE (EIM), kolej jest środkiem transportu o najwyższej efektywności pod względem zużycia energii, najbardziej ekologicznym pod względem emisji CO_2, a także najbardziej wydajnym, ponieważ na niewielkiej przestrzeni transportowane są duże ładunki. I to jest optymalna sytuacja, jeżeli chodzi o wpływ na środowisko, a także drgania czy hałas. Polska wciąż jest jednak mocno skoncentrowana na transporcie samochodowym, podobnie zresztą jak wiele innych państw. Jeśli będą inwestycje kolejowe i będzie wola polityczna, to przyszłość rysuje się optymistycznie. Jak podkreśla ekspertka, to bardzo dobry sposób na transport dużej liczby osób i towarów w sposób najbardziej zrównoważony i efektywny energetycznie.

Mając na uwadze te argumenty oraz popierając stanowisko samorządów lokalnych, apeluję o modernizację linii nr 6 i nr 29 na odcinku Warszawa – Tłuszcz – Ostrołęka i budowę trasy kolejowej w dalszym przebiegu wyznaczonym przez szprychę nr 3: Ostrołęka – Łomża – Kolno – Orzysz – Giżycko. Bez skomunikowania regionu północno-wschodniego z Warszawą szybką koleją pogłębi się wykluczenie komunikacyjne i gospodarcze mniejszych ośrodków o znaczeniu subregionalnym.

senator Robert Mamątow